

YETİŞKİNLERDE İLAÇ HESAPLAMALARI

Ashlı KURTGÖZ¹

Selin KESKİN KIZILTEPE²

GİRİŞ

Doz hesaplamaları, bireyin vücut ağırlığı, yüzey alanı gibi parametrelere göre uygulanacak ilaç miktarını belirlemeyi amaçlar. Doz hesabında yapılan yanlışlar, tedavinin eksik yapılmasına veya fazla miktarda ilaç uygulanmasına bağlı olarak ciddi komplikasyonlara neden olabilir. Bu nedenle güvenli ilaç uygulamaları için doz hesabının doğru yapılması gerekir. Bu bölümde yetişkinlerde oral yolla verilen ilaçlar, ampul ve flakon formundaki ilaçlar ve sıvı infüzyon hesaplamaları ele alınmıştır.

Yetişkinlerde Oral İlaçların Doz Hesabı

İlaçlar oral yolla; direkt yutturma, dilaltına yerleştirme (sublingual) veya diş etleri ile yanak arasına yerleştirme (bukkal) şeklinde uygulanmaktadır. Oral yolla uygulanan ilaçlar gastrointestinal sistem yoluyla emilir. Emilimi etkileyen birtakım faktörler nedeniyle, bu ilaçlar diğer ilaç türleri kadar etkili olmayabilir. Bazı oral ilaçlar sindirim kanalında irrite edici etkilerinden dolayı gıdalarla birlikte verilir. Oral ilaçların sıvı ve katı formları bulunur. Tablo 2'de oral ilaç formları özet haliyle sunulmuştur.

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Amasya Üniversitesi Sabuncuoğlu Şerefeddin SHMYO, asli.aydogan@amasya.edu.tr ORCID iD: 0000-0001-5903-9389

² Öğr. Gör. Dr. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, selinkeskin@duzce.edu.tr ORCID iD: 0000-0001-8848-6575

KAYNAKLAR

1. Boyer, J.M. (2013). *Maths for Nurses* (8th Edit). Philadelphia: Wolters Kluwer Health.
2. Buchholz, S. (2012). *Henke's Med-Math: Dosage Calculation, Preparation & Administration* (7th Edit). Philadelphia: Wolters Kluwer Health.
3. Castillo, S.L.M, Werner-McCullough, M. (2017). *Calculating Drug Doses*. Philadelphia: F. A. Davis Company.
4. Craven, R.F, Hirnle, C, Jensen, S. (2015) İlaç uygulamaları. Uysal, N, Çakırcalı, E (Çeviri Editörleri), *Hemşirelik Esasları İnsan Sağlığı ve Fonksiyonları* (7. Baskıdan Çeviri). Ankara: Palme Yayıncılık.
5. Ogden, S.J, Fluharty, L.K. (2016). *Calculation of Drug Dosages: A Work Text* (10th Edit). Missouri: Elsevier.
6. Labus, D. (2010). *Dosage Calculation Made Incredibly Easy* (4th Edit). United States of America: Lippincott Williams & Wilkins.
7. Lapham, R. (2016). *Drug Calculations for Nurses A Step-By-Step Approach* (4th Edit). Florida: CRC Press Taylor & Francis Group.
8. Mulholland, J, Turner, S. (2015). *Nurse Math Meds* (4th Edit). China: Elsevier Mosby.
9. Tosun, H. İlaç yönetimi. Aştı, T.A, Karadağ, A (Editörler). *Hemşirelik Esasları Hemşirelik Bilimi ve Sanatı* (s.730). İstanbul: Akademi.
10. Tyreman, C. (2010). *How to Master Nursing Calculations* (2nd Edit). London: Kogan Page.
11. Watkins, J.C. (2018). *Pharmacology Clear and Simple* (3th Edit). Philadelphia: F. A. Davis Company.